

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁGI HÍRLEVÉL 179.

2010. ÁPRILIS 23., PÉNTEK

Napirend

Májusban mutatkozik be az Alkotmánybírósági Szemle

Sajtótükör

További információk:

Sereg András sajtófőnök

Tel.: +36202625415

E-mail: serega@enternet.hu

NAPIREND

Az Alkotmánybíróság 2010. április 26-27-i teljes ülésének napirendje

Az Alkotmánybíróság (Ab) hétfői teljes ülésén negyedszer foglalkozik a Polgári törvénykönyvről szóló 2009. évi CXX. törvény (új Ptk.) hatálybalépéséről és végrehajtásáról szóló 2010. évi XV. törvény 1. § (1) bekezdésének alkotmányosságával.

Kifogást emeltek az Országos Választási Bizottság 9/2009. (I. 9.) OVB határozata ellen. Az OVB megtagadta a T. E. magánszemély által benyújtott országos népszavazási kezdeményezés aláírásgyűjtő ívének hitelesítését. Az íven szereplő kérdés: „Egyetért-e Ön azzal, hogy jelen népszavazást követő év január 1-jétől Magyarországon a 38/1995. (IV. 5.) Korm. rendelet szerinti mellékvízmérők ugyanezen rendelet szerinti bekötési vízmérőknek minősüljenek?”

Határozattervezet készült a jogi segítségnyújtással kapcsolatos egyes törvények módosításáról szóló 2007. évi CLI. törvény alkotmányosságával összefüggésben.

Szó lesz a társasházakról szóló 2003. évi CXXXIII. törvény egyes rendelkezéseinek alkotmányosságáról.

Megtámadták a Munka törvénykönyvéről szóló 1992. évi XXII. törvény 193/P. § (1) bekezdése „115-116. §-ai” szövegrészének alkotmányosságát.

Másodszor veszik napirendre a magánnyugdíjról és intézményeiről szóló, az Országgyűlés 2009. december 14-i ülésnapján elfogadott törvény egyes rendelkezéseinek alkotmányossági vizsgálatát. A parlament által elfogadott, de még ki nem hirdetett törvény alkotmányossági vizsgálatára irányuló indítvánnyal a köztársasági elnök 2010. január 4-én fordult az Alkotmánybírósághoz.

Megtárgyalják a társadalombiztosítás ellátásaira és a magánnyugdíjra jogosultakról, valamint e szolgáltatások fedezetéről szóló 1997. évi LXXX. törvény 16. § (1) bekezdés i) pontjának alkotmányosságát.

Egy indítvány a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 1997. évi LXVI. törvény 7. §-a „ideértve azt is” szövegrészének alkotmányosságát kérdőjelezte meg.

Megvitatják a társasházakról szóló 2003. évi CXXXIII. törvény egyes rendelkezései alkotmányellenességének vizsgálata tárgyában készült határozattervezetet.

Kifogást nyújtottak be az Országos Választási Bizottság 320/2007. (IX. 12.) OVB határozata. Az OVB megtagadta az A. J. magánszemély által benyújtott országos népszavazási kezdeményezés aláírásgyűjtő ívének hitelesítését. Az íven szereplő kérdés:

„Egyetért-e Ön azzal, hogy az országgyűlési képviselők választásán induló, legalább 3 éve bejegyzett, etnikai kisebbséget képviselő alapszabályában rögzített pártok a pártlistára leadott és országosan összesített szavazatok legalább 2%-nak elérése esetén képviselői mandátumhoz jussanak?”

Kifogással éltek az Országos Választási Bizottság 322/2007. (IX. 12.) OVB határozata ellen. Az OVB hitelesítette az A. J. magánszemély által benyújtott országos népszavazási kezdeményezés aláírásgyűjtő ívének mintapéldányát. Az íven szereplő kérdés: „Egyetért-e Ön azzal, hogy az Országgyűlés a jelen kérdésben tartott népszavazás napját követő 1 éven belül alkossa meg a nemzeti és etnikai kisebbségek országgyűlési képviselőtéről szóló törvényt?”

Kedden kerül napirendre a földgázellátásról szóló 2008. évi XL. törvény 138/A. §-ának alkotmányossági vizsgálata.

Határozattervezet készült a prostituáltak részére kiadandó orvosi igazolásról szóló 41/1999. (IX. 8.) EüM rendelet Melléklete alkotmányellenességének, valamint a rendelet 1. § (4) bekezdése „nyilvántartására” szövegrésze nemzetközi szerződésbe ütközésének vizsgálata tárgyában.

Megkérdőjelezték az általános forgalmi adóról szóló 2007. évi CXXVII. törvény 55. §-ának és 56. §-ának alkotmányosságát.

Megvizsgálják a Magyar Köztársaság 2007. évi költségvetéséről szóló 2006. évi CXXVII. törvény 15-24. §-ainak, illetve a törvény 3-4. sz. mellékletének valamennyi, a megyei önkormányzatok finanszírozására vonatkozó rendelkezésének alkotmányosságát.

Napirendre veszik a Büntető törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény 240. §-ának alkotmányosságát vizsgáló határozattervezetet.

A keddi teljes ülés végén hét végzéstervezetről is tárgyalnak.

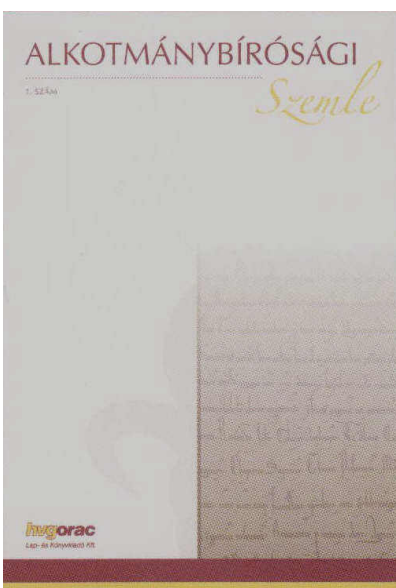
**A napirend megtalálható az Ab honlapján
(www.mkab.hu/index.php?id=napirend)**

MÁJUSBAN MUTATKOZIK BE AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁGI SZEMLE

Május 12-én mutatja be a HVG-Orac Kiadó és a szerkesztőbizottság az Alkotmánybírósági Szemle című új folyóiratot. Az első lapszám szerkesztőségi ajánlása szerint az elmúlt húsz esztendő bebizonyította, hogy az Alkotmánybíróság döntései milyen hatással vannak a jogalkotásra, a jogalkalmazásra, valamint a jogtudományra. Jogi folyóiratok, internetes honlapok, blogok, az írott és az elektronikus média élénk érdeklődéssel követi az Alkotmánybíróság tevékenységét, értékeli a nagyobb döntéseket. Az évente két alkalommal közzétett Alkotmánybírósági Szemle – szándékai szerint – segít megvilágítani a testület egyes döntéseinek hátterét, hatáskörének, eljárásainak értelmezését. Ezzel hozzájárulhat az Alkotmánybíróság működésének eddiginél is szélesebb körű megismerhetőségéhez.

A lap első részében publikált határozatok felhívják a figyelmet a testület által hozott, mennyiségileg is számottevő döntések közül azokra, amelyeket a szerkesztőség a legfontosabbnak tart. A folyóirat második része az alkotmánybíráskodással kapcsolatos tanulmányokat, vitaindító írásokat tartalmazza. Az első számban **Holló András**, **Trócsányi László**, **Lábady Tamás**, **Köblös Adél** és **Kemenes István** tanulmányai kaptak helyet. A folyóirat közli **Vassilios Skouris**, az Európai Unió Bírósága elnökének vitaindítóját az Európai Bíróság és a nemzeti alkotmánybíróságok viszonyáról. A folyóirat Krónika rovatában a testület hazai és nemzetközi kapcsolatairól számolnak be.

Az Alkotmánybírósági Szemle szerkesztőbizottságának elnöke **Paczolay Péter**, tagja **Lábady Tamás**, **Harmathy Attila**, **Bragyova András** és **Kovács Péter**. A folyóirat főszerkesztője **Trócsányi László**, szerkesztői **Köblös Adél** és **Marosi Ildikó**.

SAJTÓTÜKÖR

NÉPSZABADSÁG

Négy adóügy vár elbírálásra az Alkotmánybíróság előtt, ebből három – a vagyonosodásról, a társaságiadó-előleg-ről és az új járulékalapról szóló – még a nyári szünet előtt lezárulhat, a negyedik – az iparüzési adó beszédéről – viszont inkább ősszel. Az Alkotmánybíróság nem keresi a párbeszéd lehetőségét a Fidesszel, bár a testület elnöke januárban arról beszélt, a kétharmados felhatalmazással könnyű az alkotmányt módosítani, ami nagy veszélyt rejt magában. Négy, az adózást érintő kérdés van jelenleg az Alkotmánybíróság (Ab) előtt, de egyikben sem valószínű, hogy még a Bajnai-kormány ideje alatt döntés születessen. Ha mégis összejön, akkor a vagyonosodási vizsgálatokról fejtheti ki álláspontját a testület, e tárgyban ugyanis a határozattervezet már elkészült, sőt, két alkalommal tárgyalta is a bíróság. Az indítványt az állampolgári jogok országgyűlési biztosa, **Szabó Máté** terjesztette elő. Amennyiben a testület helyt ad az előterjesztésnek, akkor az adóhatóság nem kutakodhat az adó megállapításához való joga elévülési idején túl. **Sereg András**, az Alkotmánybíróság szóvivője szerint ebben az ügyben egy-két hónapon belül várható ítélet. Ennél is hamarabb, akár néhány héten belül pont kerülhet a társaságiadó-előleg fizetési módját érintő ügy végére. Ezt két részletben tárgyalta a testület, holott a keresetek tartalmilag egyívásúak. A törvény idevágó és kifogásolt két pontja kimondja, hogy az előleget a több éve működő cégek a megelőző évi adójuk szerint fizetik, azok pedig, amelyek nem régebbiek egy évnél, az alakulás évében folytatott működés naptári napjai alapján, arányosítással, a 12 hónapra számított összeget utalják át előlegként az adóhatóságnak. A régóta működő cégekre vonatkozó indítványt jóval korábban benyújtották a testülethez: a határozat még tavaly márciusban megszületett, a másik indítvány viszont csak ezt követően landolt az Alkotmánybíróság postafiókjában – tájékoztatott Sereg András. A még függőben lévő indítvány benyújtóit nem kecsegteti sikerrel, hogy az első esetben elutasította az indítványt, megállapítva, hogy a jogalkotó dönthet úgy, az adóbevételek folyamatosságának biztosítása érdekében az adóévre vonatkozóan várható adóbevétel egy részére már év közben igényt tart. Ezek a tavaszi ülés idején biztosan lezárható esetek, a másik kettő viszont könnyen átcsúszhat a nyári szünet (ami július közepe és augusztus vége között tart) utánra. Közülük az egyik az iparüzési adó megállapítását támadja: ettől az évtől ugyanis az iparüzési adó beszédése lépésről lépésre a helyi hivataloktól a központi adóhatósághoz, az APEH-hez kerül. Ezt elfogadhatatlannak tartják a települések, a keresetet az önkormányzati szövetségek sora jegyzi. Ebben az ügyben még nem készült el a határozattervezet, még nem is tárgyalta róla a testület, de Sereg András nem zárta ki, hogy még július közepe előtt eljussanak a határozathozatalig. Nagyobb az esély arra, hogy az idejű, nagy vihart kavart jogszabályváltozás, a tevékenységre jellemző kereset szerinti járulékfizetésről döntenek még a szünet előtt az alkotmánybírák. A határozattervezet legalábbis a tavasszal elkészül. A többi között a Magyar Ügyvédi Kamara és az Ipartestületek Országos Szövetsége által kikezdett törvény ugyan többféle szempontot is felkínál a vállalkozásoknak, mi szerint állapítsák meg a járulékalapot, ám a jogszabály kritikusai szerint ezek sem adnak elég kapaszkodót, nem ad eligazítást például a földrajzi különbsé-

gekből adódó járulékalap-eltérésekre: vagyis más számít jellemző keresetnek egy nagyvárosban, mint a tőle 50 kilométerre fekvő kistelepülésen. A Pénzügyminisztérium szerint viszont ez az intézkedés a gazdaság kifehérítését szolgálja, a valós jövedelmek szerinti járulékfizetés felé tereli a cégeket. Ezek tehát a döntésre váró adóügyek. A várható ítéletet nehéz előre megjósolni, még az adószakértők is ódzkodnak mostanában az alkotmánybírák döntésének megelőlegzésétől. Nem kiszámítható, nincs bennük következetesség – sorolják, megemlítve, hogy miközben a szakma jó része arra számított, a szuperbruttó (amikor az szja alapja a munkaadói járulékkal növelt bér) elbukik a testület előtt, a családi pótlék szja alá vonása viszont nem, az Ab pont ellentétesen döntött. **Paczolay Péter** egy január végi rádióinterjúban jelezte is, hogy érzékelik az adótanácsadók aggályait. Akkor az elnök reményét fejezte ki, hogy az idei évtől egységes, következetes, a jogalkotók, az adótanácsadók és az állampolgárok számára követhető adógyakorlatot sikerül kiépíteniük. Megkérdeztük Sereg Andrást, mit tett ennek érdekében a testület az elmúlt időben. A szóvivő elmondta, belső konzultációkat folytatnak, melyek során áttekintik egy-egy terület (közte az adózás) joganyagát, a korábban hozott határozatokat, az ítélezési gyakorlatot, de figyelembe veszik külső szakértők véleményét is (ezt egyébként eddig is megtették). Ugyanebben az interjúban az elnök arról is beszélt, ha egy kormány kétharmados többséget szerez az Országgyűlésben, az érinti az alkotmánybíráskodást is. Kifejtette, hogy egy kétharmados országgyűlési felhatalmazással könnyű az alkotmányt módosítani, ami szerinte nagy veszélyt rejt magában. Úgy vélte, szigorítani kellene az alkotmánymódosítás lehetőségét. Erre is rákérdeztünk: most, hogy a Fidesz a kétharmados többség kapujában áll, az Alkotmánybíróság keresi-e a párbeszéd lehetőségét a párttal, hogy egyeztessenek a Fidesz esetleges alkotmánymódosítási elképzeléseiről. Sereg András erre azt válaszolta, hogy nem folyik párbeszéd az Alkotmánybíróság és a Fidesz között, s erre nem is fog sor kerülni, mivel az Ab nem konzultatív testület, kizárólag indítványokkal foglalkozik. A párt bölcs belátására bízzák, hogy milyen módosításokat fogad el a törvényhozásban, ha az ehhez szükséges felhatalmazás birtokába kerülnek.

Már év közben is tudniuk kell az érintetteknek, vagy elég az év végén, hogy mekkora a tevékenységükre jellemző kereset? Sokan abban bíznak, hogy az Alkotmánybíróság megsemmisíti ezt az új közteheralapot. Arra biztat honlapján az Adó- és Pénzügyi Ellenőrzési Hivatal (APEH), hogy már év közben, havi rendszerességgel a tevékenységükre jellemző kereset (tjk) után fizessenek személyi jövedelemadót és társadalombiztosítási járulékot a főállású egyéni vállalkozók és a társas vállalkozások főállású tagjai. Év végén ugyanis – ha annak ellenére a tjk-nál alacsonyabb összeg után adóztak és tébézték, hogy a vállalkozás jövedelméből a tjk-ra is futotta volna – már csak vállalkozói kivét, illetve személyes közreműködői díj kiegészítéseként számolhatják el a különbözetet. Márpedig ez után ugyanakkora a tb-teher (27 százalék), mint bármilyen munkajövedelem után, csak éppen nem tb-járuléknak, hanem egészségügyi hozzájárulásnak hívják, és nem jár utána táppénz, gyed, nyugdíj. A tb-terhek szempontjából **Vámosi-Nagy Szabolcs** korábbi APEH-elnökhelyettes, az Ernst & Young adószakértője szerint is már év közben foglalkozni kell a tjk tartalmával, nagyságával, és havonta kell megfizetni a járulékot. Mondván: nem életszerű, hogy valaki nem havonta, hanem csak az év végén veszi ki vállalkozásából a keresményét. Ettől eltérő álláspontot fo-

galmazott meg a HVG-nek **Vadász Iván**, a Magyar Adótanácsadók és Könyvviteli Szolgáltatók Országos Egyesületének alelnöke. Szerinte nemcsak hogy „nem kell kapkodni, de nem is lehet”. Ezt arra alapozza, hogy a 2010-től alkalmazandó új szabály a tárgyévi főtevékenységre írja elő a tjk szerinti adózást, tébézést. Márpedig szerinte egy vállalkozó nem lehet biztos abban, hogy például április és december között is az lesz-e a főtevékenysége, ami január és március között volt. Személy szerint ő sem tudná megmondani, hogy az adótanácsadás vagy inkább cége ügyvezetői feladatainak ellátása lesz az idén a főtevékenysége – példálózott. Abban sem lát semmi kivétlivalót és jogszerűtlent, ha valaki nem havonta, hanem az év végén, egy ös??szegben veszi fel vállalkozásából a személyes közreműködéséért járó díjat, s fizet utána tb-járulékot, amiért ellenszolgáltatást is kap.

Az Alkotmánybíróság szerint alkotmányellenes volt a fővárosi közgyűlés négy évvel ezelőtti rendelete, amely a szerveződő traktoros gazdatüntetés előtt kimondta, hogy minden egyes járműre külön területfoglalási engedélyt kell kérni. A rendelet miatt végül nem tudtak tüntetni 2006 őszén a gazdák a Kossuth téren. Az Alkotmánybíróság döntése szerint alkotmányellenes volt a Fővárosi Közgyűlésnek az a rendelete, amellyel megakadályozták még 2006-ban, hogy a Magosz több száz traktorral nagygyűlést tartson a Kossuth téren – mondta **Budai Gyula** a Magosz szövetségi igazgatója vasárnap délelőtt újságíróknak. A Magosz még 2006 októberében szervezett nagygyűlést a Kossuth térre: az akkori elképzelések szerint 5 ezer ember 600 traktorral tiltakozott volna az agrártárca akkori döntései ellen. A Fővárosi Közgyűlés azonban hozott egy olyan rendeletet, amely szerint a színpadhoz, a hangosításhoz, illetve valamennyi járműhöz külön közterület-foglalási engedélyt kell kérni. Budai szerint tehát ezzel a rendelettel a közgyűlés megakadályozta a nagygyűlést. A Magosz szövetségi igazgatója már 2006-ban az Alkotmánybírósághoz fordult, a grémium pedig április 13-án hozta meg döntését. Kimondták, hogy az akkori közgyűlési rendelet alkotmányellenes, ugyanis a gyülekezésre vonatkozó szabályokat a gyülekezési törvény határozza meg, ezt pedig egy alacsonyabb szintű jogszabállyal, azaz egy rendelettel nem lehet felülírni. Budai Gyula szerint az Alkotmánybíróság döntéséből kiderül, hogy a **Demszky Gábor** főpolgármester vezette közgyűlés nem tartotta be a hatályos jogszabályokat. Budai szerint Demszky alkalmatlan volt arra, hogy az elmúlt 20 évben Budapestet vezesse. Budai Gyula emlékeztetett arra is, hogy az érintett rendelettel egy időben a főváros számos pontjára, főként a belvárosba kerültek ki „traktorral behajtani tilos” közlekedési táblák. Erről az Alkotmánybíróság már korábban megállapította, hogy alkotmányellenes volt.

A kóros elmeállapotú bűnelkövetők kényszergyógykezelése a jövőben akkor is megszűnik, ha továbbra is betegek, de már annyi időt töltöttek a gyógyintézetben, amennyi a cselekményükért kiszabható börtönbüntetés maximuma. Ezért az Ideális Bírósági Igazgatásért Közhasznú Egyesület az Alkotmánybírósághoz fordult. Alkotmánybírósághoz fordul az Ideális Bírósági Igazgatásért Közhasznú Egyesület, mert álláspontja szerint sérti az állampolgárok személyi biztonságát és ezért alkotmányellenes a Btk. kényszergyógykezeltekre vonatkozó módosítása. „A 2010. május 1-jén életbe lépő változás szerint ugyanis a kóros elmeállapotú bűnelkövetők kényszergyógykezelése a jö-

vőben akkor is megszűnik, ha továbbra is betegek, és ezáltal veszélyesek maradnak, de már annyi időt töltöttek a gyógyintézetben, amennyi a cselekményükért kiszabható szabadságvesztés maximuma” – tartalmazza az egyesület közleménye. A szervezet beadványa szerint nemcsak az utcára kerülő elmebetegek, de a polgári elmeorvosító intézetben elhelyezendő volt kényszergyógykezeltek is veszélyt jelentenek majd a közösségre, tekintve, hogy jelentős számban már eleve valamely egészségügyi intézményben, az ottani betegársak sérelmére követték el a cselekményeiket.

MAGYAR HÍRLAP

Az előző és az idei esztendő eddigi része is úgy telt el, hogy közigazgatási hivatalok hiányában nem volt biztosítva az önkormányzatok törvényességi felügyelete. Az exlex állapotért a Fidesz a szocialistákat okolja, a megoldás a következő kormányzatra vár. „Megszűnt az önkormányzatok törvényességi ellenőrzése is. A kormány addig variált a közigazgatási rend átalakításával, hogy ha én Debrecenben agyatlan módon olyan határozatot erőltetek át a közgyűlésen, hogy senki sem festheti szőkére a haját, akkor ezt nem lesz hol megtámadni. Csak az Alkotmánybíróságon, ahol majd három év múlva mondanak valamit. De én tudom, hogy az Alkotmánybíróság mikor tárgyalja ezt, és akkor az előző napon hatályon kívül helyezem a rendeletet. Az Ab lezárja az ügyet, én meg a következő napon újra hatályba helyezem, és kezdődik az egész előlről” – mondta nemrég az Index.hu-nak **Kósa Lajos**, a cívisváros fideszes polgármestere, aki szerint Magyarország nemcsak az államcsőd szélén van, hanem „sok szempontból már szét is esett az állam”. Valóban, a tavalyi esztendő is úgy telt el, hogy nem rendeződött a közigazgatási hivatalok helyzete. Az intézményhálózatot még 2006 végén az ellenzék támogatása nélkül a Gyurcsány-kormány regionalizálta, csakhogy – az Alkotmánybíróság későbbi döntése értelmében – ezt alkotmány sértő módon tette, mivel az önkormányzati törvényben előírt kétharmados támogatás helyett csupán „feles” parlamenti többséggel módosította a rendszert. Az Ab megsemmisítette a rendelkezést, amelyet a kabinet az Országgyűlést megkerülve kormányrendelettel kívánt visszahozni – ugyancsak az alaptörvénybe ütköző módon. Ennek következtében 2009 januárjától nem működik a helyhatóságok törvényességi felügyelete. Ha a Fidesz-KDNP alakíthatja a következő kormányt, vélhetően visszaáll a megyei rendszer. **Répássy Róbert** fideszes országgyűlési képviselő ezt a verziót lapunknak nyilatkozva több alkalommal is megerősítette. Répássy többször is hangoztatta: a kormányzat tudatosan alkotmány sértő állapotot tart fenn, a Fidesz szakértői szerint a megyei illetőségű hivatalok működését feles törvénnyel is vissza lehetett volna állítani. „A mostani helyzet súlyos jogbiztonsági deficitet hordoz, ugyanis az állampolgároknak nincs hova fordulniuk az önkormányzatok által hozott egyedi határozatokkal szembeni aggályaikkal. Ily módon minden felelősség a jegyzőkre hárul, akik gyakorlatilag kontroll nélkül őrkdnek a törvényesség felett” – mutatott rá a politikus. Előfordult, hogy egy településen krematórium építéséről hozott döntést a képviselő-testület, ám a lakók népszavazáson megtámadták. Az érvényes referendum keretében a beruházást elutasították, ám a befektető az építési engedélyt lobogtatva nem volt hajlandó engedelmeskedni a népakaratnak. Ilyen esetben a közigazgatási hivatal hivatott „rendet tenni”, ám a joggal felháborodott állampolgároknak nem volt kihez fordulniuk.